

**1999. évi 14. számú
szabályzata
a fogalmazók joggyakorlatáról, képzéséről és értékeléséről**

A bíróságok szervezetről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény 39. §-ának q) pontja alapján – figyelemmel a bírósági fogalmazók joggyakorlatáról és képzéséről szóló 11/1999. (X. 6.) IM rendeletben (a továbbiakban: R.) foglaltakra – az Országos Igazságszolgáltatási Tanács (a továbbiakban: OIT) a következő szabályzatot alkotja:

Általános rendelkezések

1. §

(1) A szabályzat hatálya a megyei (fővárosi) és a helyi (munkaügyi) bíróságra terjed ki.

(2) A szabályzat rendelkezéseit a Legfelsőbb Bíróságon és az ítéltáblán megfelelően kell alkalmazni azzal, hogy a bíróság elnöke a fogalmazók képzéséről a Fővárosi Bíróság (megyei bíróság) útján is gondoskodhat.

2. §

A fogalmazónak az ítélkezési tevékenységhez szükséges ismereteket egyéni tanulásra alapozva, terszerű foglalkoztatás és oktatás keretében kell megszereznie.

3. §

A bíróság elnöke köteles gondoskodni arról, hogy a fogalmazó

- a) minden jogterületen a gyakorlatban ismerje meg a jogalkalmazást,
- b) a tanulókörökön és a számára előírt vagy vállalt más felkészítő tanfolyamon részt vegyen,
- c) lehetőleg a képzéssel összhangban végezze a gyakorlati munkát.

4. §

A fogalmazó köteles a tanulókörökön megjelenni, a beszámolóira és vizsgáira a legjobb tudása szerint felkészülni, feladatait a joggyakorlatot vezető bíró (az instruktor) irányításának megfelelően önállóan, a hatályos szabályok megtartásával végezni.

5. §

A fogalmazók tevékenységét folyamatosan, a szabályzat szerinti pontrendszerben kell értékelni.

6. §

(1) A joggyakorlatot vezető bírák személyéről (instruktor) a megyei lista összeállításával a megyei bíróság elnöke dönt, és a listát – ideértve az időközben bekövetkezett változásokat is – tájékoztatás céljából megküldi az Országos Igazságszolgáltatási Tanács Hivatalának (a továbbiakban: Hivatal).

(2) ¹

¹ Hatályon kívül helyezte a 2002. évi 2. számú szabályzat. Hatályos: 2002. július 1. napjától.

A fogalmazók foglalkoztatásának és képzésének tervezése

7. §

- (1) A fogalmazó foglalkoztatásáról a megyei bíróságokon joggyakorlati beosztást, oktatásáról – a megyei bírósági oktatási (képzési) terv részeként – képzési tervet kell készíteni.
- (2) A fogalmazók képzéséről több megyei bíróság regionális tervet készíthet.

8. §

- (1) A joggyakorlati beosztás elkészíttetéséről a megyei bíróság elnöke gondoskodik.
- (2) A tervezési időszak legalább egy év.
- (3) A joggyakorlati beosztás – az ítélkezési szünet időszakainak figyelembevételével és a képzési terv tematikájához igazodva – tartalmazza a fogalmazó joggyakorlati beosztásának helyét és annak időpontjait.
- (4) A fogalmazó részére a joggyakorlati beosztást a munkába lépést követő 30 napon belül kell átadni.

9. §

- (1) A képzési év szeptember 1-jétől június 30-ig tart.
- (2) A megyei bíróság elnöke évenként képzési tervet készít, és azt a tárgyév március 31. napjáig megküldi a Hivatalnak.
- (3) A képzési terv tartalmazza a megyei bíróság önálló és több megye összefogásával (régió) megvalósuló oktatási rendezvényeit és igényeit. Az ajánlott képzési régiókat a melléklet határozza meg.

10. §

- (1) A megyei képzési tervek ismeretében, a felmerült igényekre tekintettel a bírósági fogalmazók egységes képzésének biztosítása érdekében országos képzési terv készíthető.
- (2) Az országos képzési tervet a tárgyév május 15. napjáig a Hivatal készíti el és az OIT hagyja jóvá.

A fogalmazók foglalkoztatása

11. §

- (1) A joggyakorlati beosztást az R. 8. §-ának (3) bekezdésében foglaltak alapján úgy kell elkészíteni, hogy a fogalmazó a bírósági feladatokkal és a megyei képzési tervvel összhangban legalább
 - két hetet bírósági kezelőirodán,
 - tizenhárom hónapot polgári ügyszakban (polgári jog, családjog, gazdasági jog, cégjog, társadalombiztosítási jog) első fokú bíróságon,
 - két hónapot közigazgatási ügyszakban,
 - egy hónapot munkaügyi bíróságon,
 - kilenc hónapot büntető ügyszakban első fokú bíróságon,
 - két hónapot polgári ügyszakban másodfokú bíróságon,
 - két hónapot büntető ügyszakban másodfokú bíróságon töltsön el.

(2) A beosztás rendjéről a megyei bíróság elnöke dönt azzal, hogy a foglalkoztatást elő fokon a kezelőirodán, ezt követően polgári vagy büntető ügyszakban kell megkezdeni. A két hónapos vagy annál rövidebb gyakorlat pontos idejét úgy kell meghatározni, hogy az ne essen egybe a nyári ítélkezési szünettel.

(3) A joggyakorlati beosztásnál az R. 8. §-ának (4) bekezdése alapján akkor is el lehet térni, ha a fogalmazó joggyakorlati ideje megszakadt.

(4) A joggyakorlati beosztástól való eltérés esetében is törekedni kell arra, hogy a fogalmazó minél több ügyszakban szerezzen gyakorlatot.

12. §

(1) A fogalmazó a joggyakorlati beosztásban meghatározott foglalkoztatási időszak kitöltése után fennmaradó időt – a hivatali érdek szem előtt tartásával – lehetőleg a választásának megfelelően

- a) a bíróságon egy vagy több általa megjelölt ítélkezési szakterületen,
- b) az ügyészségen, illetve az ítélkezéshez kapcsolódó tevékenységet végző más szervezetnél, személynél (ügyvédség, közjegyzőség, közigazgatás, nyomozó hatóság stb.) töltheti el.

(2) Az (1) bekezdés b) pont szerinti foglalkoztatás akkor választható, ha erre a megyei bíróság elnöke lehetőséget biztosít.

13. §

A fogalmazó a bírósági joggyakorlati időt a beosztásának megfelelő ügyszakban tárgyaló instruktorként (tanács) mellett jogosult és köteles letölteni.

14. §

A fogalmazó – az ítélkezési szünet tartamát ide nem értve – két havonként tíz érdemi határozat – tervezetet köteles készíteni.

A fogalmazók képzése

15. §

(1) A megyei bíróság elnöke a jogalkalmazási ismeretek rendszerezése és elmélyítése érdekében önállóan vagy más megyei bíróságokkal együtt (képzési régió) tanulóköröket szervez, továbbá meghatározza a tanulókörök rendjét, időpontját és tematikáját.

(2) A tanulókörökön kell feldolgozni a beszámolók joganyagát.

(3) A tanulókörökön való részvétel időtartama alatt a fogalmazó mentesül a munkavégzési kötelezettség alól.

A fogalmazók beszámoltatása

16. §

(1) A fogalmazónak a megyei bíróság elnöke által felkért bírót (bírósági vezető) előtt a joggyakorlati idő alatt tizenöt alkalommal kell számot adnia megszerzett tudásáról. A beszámolóról feljegyzés készül.

(2) A beszámolók anyaga:

- az Alkotmánynak illetve az Alkotmánybíróságnak a bíróságokról szóló rendelkezései, határozatai. A bíróságok szervezetéről, a bírák jogállásáról és javadalmazásáról, az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló törvények. A bírósági ügyvitel főbb szabályai. A személyes adatok

védelméről, a közérdekű adatok nyilvánosságáról, az államtitokról és szolgálati titokról, valamint a sajtóról szóló jogszabályok

- büntető eljárási jog
- büntető anyagi jog I. és az ahhoz kapcsolódó nemzetközi egyezmények, az Alkotmánynak, illetve az Alkotmánybíróságnak az emberi jogokról szóló rendelkezései, határozatai
- büntető anyagi jog II. és az ahhoz kapcsolódó nemzetközi egyezmények, az Alkotmánynak, illetve az Alkotmánybíróságnak az emberi jogokról szóló rendelkezései, határozatai
- büntető-végrehajtási jog
- a polgári peres és peren kívüli eljárások, a végrehajtás főbb szabályai
- polgári jog I. (általános szabályok, személyek, tulajdonjog), és az ahhoz kapcsolódó nemzetközi egyezmények, az Alkotmánynak illetve az Alkotmánybíróságnak az emberi jogokról szóló rendelkezései, határozatai
- polgári jog II. (kötelmi jog)
- polgári jog III. (családjog, öröklési jog)
- gazdasági jog
- társasági jog
- közigazgatási jog
- társadalombiztosítási jog
- munkajog
- az Európai Közösségi jog alapvető normái.

(3) Az egyes beszámolók időpontját és tematikáját – a joggyakorlati beosztással és a képzési tervvel összhangban – a megyei bíróság elnöke határozza meg.

(4) A megyei bíróság elnöke a fogalmazó indokolt kérelmére engedélyezheti a beszámoló elhalasztását.

(5) A beszámolón bíró, titkár, fogalmazó és a Hivatal képviselője jelen lehet.

(6) A beszámolót a 23. § szerint kell értékelni.

A joggyakorlati kimutatás

17. §

A fogalmazó a foglalkoztatásról naptárszerűen és folyamatosan joggyakorlati kimutatást köteles vezetni. A kimutatáshoz a határozat-tervezetek eredeti javított példányát mellékelni kell.

18. §

A R. mellékletének megfelelő egységes joggyakorlati kimutatást a Hivatal által erre rendszeresített nyomtatványon kell vezetni.

A fogalmazó értékelése

19. §

A fogalmazó tevékenységét a joggyakorlati idő alatt végzett munka, az érdemi határozattervezetek minősége, a beszámolók eredménye, a többlet szakmai tevékenységek, valamint a jogi szakvizsgán elért minősítés alapján pontrendszerben kell értékelni. A fogalmazó értékelése a joggyakorlati kimutatásban feltüntetett tényeken és adatokon alapul.

20. §

(1) A joggyakorlati tevékenységet a kurrenciális ügyintézés és a fogalmazó által vezetett jegyzőkönyvek alapján a joggyakorlatot vezető bíró (instruktor) évente tíz alkalommal, havonként minősíti.

(2) Az értékelésnél különösen a szorgalmat, az önállóságot, az elvégzett munka külalakját, az ügyviteli és eljárásjogi szabályok megtartását, az időszerezéset, továbbá a feladatmegoldó készséget kell vizsgálni. Az értékeléssel összesen havonként öt, évente ötven, a teljes joggyakorlati idő alatt százötven pont érhető el.

21. §

(1) Az érdemi határozattervezeteket (ideértve a panasznapon felvett jegyzőkönyveket is) a külalak, a stílus (közérthetőség), a szerkesztés, a logikai helyesség és az anyagi jogszabályok alkalmazása alapján évente tíz alkalommal, havonként kell a joggyakorlatot vezető bírácnak (instruktoroknak) értékelni.

(2) Egy-egy értékelésnél összesen öt pont, évente ötven, a teljes joggyakorlati idő alatt százötven pont érhető el. Ha a fogalmazó egy év alatt készített érdemi határozattervezeteinek száma nem éri el a R. 8. §-ának (3) bekezdésében meghatározott mértéket, a pontok számát ötten csökkenteni kell.

22. §

(1) A teljes joggyakorlati idő alatt a foglalkoztatás együttes értékelése során a 20. és 21. §-ok alapján kapott pontokat össze kell számítani. Az összeszámitással havonta tíz pont érhető el.

- (2) A joggyakorlati kimutatásban az együttes értékelésnél háromszáz pont
- 85 %-ától (283 pont) öt pont
 - 75 %-ától (250 pont) négy pont
 - 65 %-ától (216 pont) három pont
 - 60 %-ától (200 pont) kettő pont
 - 50 %-ától (115 pont) egy pont adható.

(3) Ha a fogalmazó a joggyakorlati időt csak részben töltötte a bíróságon (R. 4. §-a, és 7. §-ának (2) bekezdése) az együttes értékelésnél a (2) bekezdésében meghatározott százalékos számítás a bíróságon kívül töltött hónapokra eső elérhető pontok számával csökkentett összpontszám alapulvételével kell elvégezni.

23. §

(1) A beszámolót a beszámoltató bíró értékeli, a jogszabályok gyakorlatának ismerete és a szakszerű kifejezés mód alapján.

(2) A minősítés lehet kitűnő, jeles, jó, közepes, megfelelt és elégtelen. A kitűnő eredmény öt, a jeles négy, a jó három, a közepes kettő, a megfelelt egy pontot ér. Az elégtelen beszámoló miatt öt pont levonás jár.

(3) Ha a fogalmazó a jó, közepes vagy a megfelelt vizsgaeredményén javítani kíván, beszámolónként egyszer jogosult újabb beszámoltatást kérni. Ilyenkor a korábbi vizsgaeredmény bejegyzését áthúzva, a megismételt vizsga pontszámát kell a joggyakorlati kimutatásban feltüntetni.

- (4) A joggyakorlati kimutatásban a teljes joggyakorlati idő alatt letett beszámolók együttes értékelésénél hetvenöt pont
- 90 %-ától (67 pont) öt
 - 80 %-ától (60 pont) négy
 - 70 %-ától (52 pont) három
 - 60 %-ától (45 pont) kettő
 - 50 %-ától (37 pont) egy pont

adható.

24. §

(1) Többlet szakmai tevékenységnek minősül a jogi ismeretek oktatásában való részvétel, a szakmai pályázatokon, versenyeken elért eredmény és a publikáció, melyet a megyei bíróság elnöke évente egy-öt pont adományozásával ismerhet el.

(2) A joggyakorlati kimutatás lezárásakor a bíróság elnöke az (1) bekezdés alapján megszerzett pontok számtani átlagának megfelelően értékeli a fogalmazó többlet szakmai tevékenységét.

25. §

A fogalmazó jogi szakvizsgán elért eredményét, a bizonyítvány minősítésének megfelelően kell figyelembe venni (a jogi szakvizsgáról szóló 5/1991. (IV. 4.) IM rendelet 10. §-ának (2) bekezdése) úgy, hogy kitűnőért öt, a jelesért négy, a jóért három, a közepesért kettő, a megfeleltért egy pont jár.

26. §

A teljes joggyakorlati idő alatt elért pontszámokat a titkári kinevezésnél, illetve a bírói kinevezésre vonatkozó javaslat megtételénél tekintetbe kell venni.

27. §

A megyei bíróság elnöke

- a) a beszámolókra a munkavégzésre kijelölt helyen való felkészülés céljából egy-egy nap,
- b) a szakvizsgára való felkészüléshez részvizsgáinként tizenöt munkanap munkaidő-kedvezményt biztosíthat.

28. §

A fogalmazó az Iasz. 40. §-ában foglalt esetekben a felkészüléshez részére biztosított írásbeli tananyag és jogszabályok költségeinek, továbbá a fogalmazó képzésében résztvevő bíró díjazása arányos részének, valamint a munkaidő-kedvezmény idejére járó illetmény arányos összegének megtérítésére kötelezhető.

Záró rendelkezések

29. §

A szabályzat 1999. december 1. napján lép hatályba azzal, hogy rendelkezéseit első ízben azokra a fogalmazókra kell alkalmazni, akiknek a képzése az 1999/2000. oktatási évben kezdődik.

Melléklet az 1999. évi 14. számú szabályzathoz

I. régió

Bács-Kiskun Megye – Békés Megye – Csongrád Megye – Jász-Nagykun-Szolnok Megye

II. régió

Fejér Megye – Komárom-Esztergom Megye – Nógrád Megye

III. régió

Borsod-Abaúj-Zemplén Megye – Heves Megye – Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye – Hajdú-Bihar Megye

IV. régió

Győr-Moson-Sopron Megye – Vas Megye – Veszprém Megye – Zala Megye

V. régió

Baranya Megye – Somogy Megye – Tolna Megye

VI. régió

Főváros – Pest Megye